

Samlad regional lägesbild covid-19

Sammanställd av Länsstyrelsen Östergötland

Samlad regional lägesbild vecka 12
Uppgifter inhämtade vecka 11



Händelsebeskrivning

Ny information sedan **16/3 = Gult**

Regionen har fortfarande hög belastning inom sjukvården, när det gäller covid-19 men även vård av övriga patienter. Särskild sjukvårdsledning är aktiverad sedan drygt ett år på både lokal och regional nivå, vilket är utmattande för organisationen.

Antal vårdade i slutenvård har **ökat**. Under den gångna veckan har mellan **11-15** covid-patienter varit inlagda på IVA och **60-68** i övrig slutenvård. Kapaciteten för allmän provtagning överstiger efterfrågan.

Antalet smittade personer inom SÄBO har **minskat** den senaste veckan. **Två** av 13 kommuner har bekräftade fall på SÄBO. Tillgången till skyddsutrustning är fortsatt god. Ingen kommun har meddelat något akut behov av skyddsmateriel. Flera kommuner rapporterar **fortsatt** om utmaningar gällande bemanning och planering av vaccination.

Vaccinationsplanering och genomförande är resurskrävande. Det är fortsatt leveranserna av vaccin som styr vaccinationstakten. **Drygt 75 900** personer har vaccinerats, varav **23 300** har fått andra dosen.

Motala kommun upplever att flera elever har högre frånvaro än tidigare på grund av psykisk ohälsa. Elever uppges även stanna kvar i och runt skolan efter skoldagens slut. Det finns även indikationer på att ungdomar i större grupper skapar sina egna samlingsplatser i anslutning till handelsplatser inomhus. Detta kan sammantaget vara en konsekvens av att fritidsverksamheter hålls stängda.

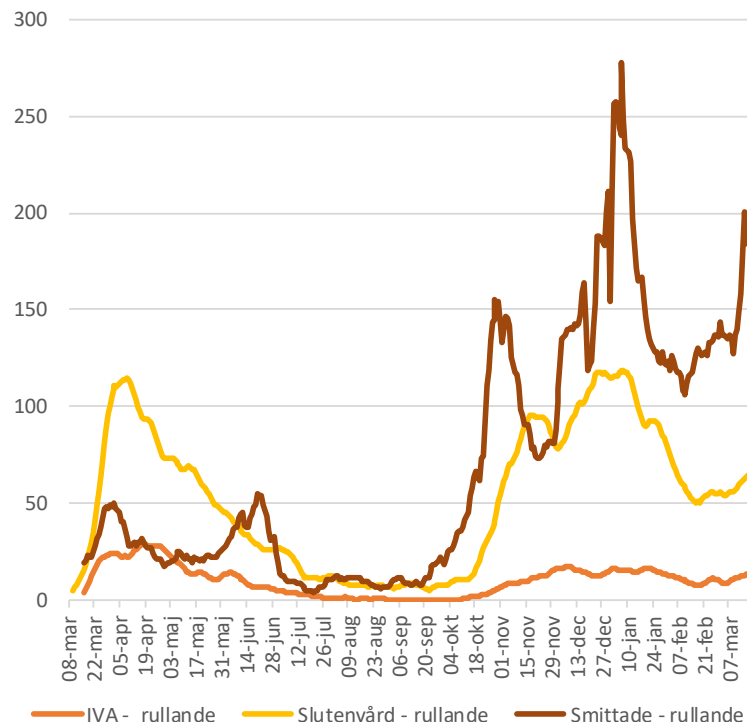
RF-SISU Östergötland oroar sig för att den kraftiga minskningen av idrottsaktiviteter i länet ska medföra risk för ohälsa och svårigheter att återaktivera särskilt de äldre ungdomarna efter pandemin.

Samtliga fåglar på de fem gårdar som drabbats av fågelinfluensa i länet har nu allivats, totalt 125 000-130 000 stycken. Utbrotten har påverkan på Länsstyrelsens verksamhet i termer av att ytterligare en samhällsstörning utöver covid-19 behöver hanteras.

Befintlig samverkan i länet

Regional krissamordning (ISF) samt kriskommunikation sker med alla 13 kommuner, regionen, Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG), Polisen, Södra militärregionen, SOS Alarm, Kustbevakningen. Vid behov deltar länets ledningsgrupp för vård och omsorg (LGVO). Samordning av skyddsmateriel sker genom; socialchefs nätverk, inköpsamverkan samt långgemensam lagerhållning. Landshövdingen leder regelbundna strategiska möten med kommundirektörer och regiondirektör. Det finns en regelbunden samverkan kring näringslivsfrågor mellan Länsstyrelsen, regionen och näringslivets organisationer.

Antal personer som vårdas på sjukhus samt bekräftat smittade i Östergötland 9 mars 2020 - 22 mars 2021.
Linjerna visar 7 dagars rullande medelvärde.



Samhällspåverkan

v8	v9	v10	Samhällssektor v11	Rapporterad påverkan (alla rapporter över ingen påverkan)	Kommentar/Prognos
			Energiförsörjning		
			Finansiella tjänster	Måttlig: Finspång.	
			Handel och industri	Måttlig: Finspång, Åtvidaberg.	
			Hälso- och sjukvård samt omsorg	Betydande: Regionen, Linköping. Måttlig: Finspång, Kinda, Mjölby, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Ydre, Vadstena, Åtvidaberg, Boxholm .	<p>Regionen har fortfarande hög belastning inom sjukvården, när gäller covid-19 men även vård av övriga patienter. Särskild sjukvårdsledning är aktiverad sedan drygt ett år på både lokal och regional nivå, vilket är utmattande för organisationen.</p> <p>Norrköpings kommun bedriver ett intensivt arbete med att vaccinera och planering för fortsatt vaccinering pågår inom vård- och omsorgskontoret tillsammans med Regionen. Ett mindre antal personalbortfall på grund av misstänkt och bekräftat covid-19 samt VAB.</p> <p>Mjölby kommun har fortsatt personalfrånvaro i olika verksamheter på grund av covid-19, samt frånvaro på grund av biverkningar efter vaccination.</p> <p>Valdemarsvik kommun har påverkan på bemannings- och personalfrågor.</p> <p>I Linköpings kommun upprätthålls samhällsviktig verksamhet genom anpassningar, då vissa personalresurser är ansträngda.</p> <p>Söderköpings kommun rapporterar påverkan inom stöd och service.</p> <p>Kinda kommun meddelar att verksamhet fortsatt upprätthålls med anpassningar och begränsningar.</p>

v8	v9	v10	Samhällssektor v11	Rapporterad påverkan (alla rapporter över ingen påverkan)	Kommentar/Prognos
			Information och kommunikation	Betydande: Finspång. Måttlig: Kinda, Motala, Norrköping, Ydre.	Norrköpings kommun rapporterar ett fortsatt hårt tryck och hög arbetsbelastning för kommunikatörerna.
			Kommunalteknisk försörjning		
			Livsmedel	Måttlig: Norrköping	Det bedöms att ingen påverkan föreligger i dagsläget med anledning av utbrotten av fågelinfluensa.
			Offentlig förvaltning (lednings- och stödfunktioner)	Måttlig: Finspång, Kinda, Norrköping, Söderköping, Ydre, Ödeshög, Boxholm	<p>I Kinda kommun upprätthålls verksamhet med anpassningar och begränsningar.</p> <p>Linköping kommun upprätthåller fortsatt samhällsviktig verksamhet genom anpassningar. En del kommunal verksamhet är begränsad/stängd för att minska smittspridningen. Vissa personalresurser är ansträngda.</p> <p>Motala kommun rapporterar hög arbetsbelastning i för- och grundskolan.</p> <p>Norrköpings kommun bedömer att påverkan kommer att öka inom flera verksamheter då det rapporteras om flera bekräftade fall av covid-19 bland medarbetare. Läget är fortfarande ansträngt för en del verksamheter.</p> <p>Söderköpings kommun rapporterar fortsatt måttlig påverkan på säkerhetskontoret till följd av sjukskrivning och pandemihantering.</p>
			Skydd och säkerhet	Måttlig: Finspång	Räddningstjänsten Östra Götaland har ett fortsatt bra läge när det gäller smitta i verksamheterna. Bara enstaka och isolerade fall förekommer. I nuläget är ingen smittspridning konstaterad.
			Transporter	Måttlig: Norrköping	Norrköpings flygplats är sedan januari en tillfällig beredskapsflygplats. Måttlig påverkan p.g.a. ökad arbetsbelastning.

Åtgärder och behov

Vidtagna och planerade åtgärder

- Regionen har ytterligare ökat fokus på vaccinationsplanering.
- I Motala kommun ökar gymnasieskolan närundervisning till 30-50 %.
- Norrköpings kommun planerar för att stegvis öppna upp inom kultur- och fritidsverksamheter.
- Söderköpings kommun rapporterar att planering av vaccination fas 2 pågår. Kommunen har planerat för skolsköterskestöd vid vaccinering i LSS-boende med dos 2, under vecka 20. Planen ändras beroende på tillgång till vaccin. Riskanalyser görs för att kunna öppna dagverksamhet på ett smittsäkert sätt, för att kunna möta behovet av social stimulans.
- Vadstena kommun har öppnat simhallen för personer med träning på recept från och med vecka 12.
- Räddningstjänsten Östra Götaland fortsätter att leda i särskild förvaltningsledning och bevakar och uppdaterar löpande åtgärder utifrån smittläget och eventuella nya restriktioner.
- Linköpings kommun har fattat ett nytt inriktningsbeslut om att avveckla central krisledning från och med den 31 mars. I samband med detta upphör även publiceringen av nya lokala lägesbilder från kommunen.
- Motala kommun har beslutat om förlängd stängning för allmänheten av bibliotekslokal, dagstugor, muséer och simhallen med slutdatum 30/4.

Behov av samverkan

- Det finns ett behov av insatser för att få allmänheten att följa gällande restriktioner till exempel när det gäller att besöka butiker på egen hand.

Övrigt

- Det finns fortsatt behov av att uppdaterad information om rekommendationer och restriktioner delges så snart som möjligt för planering av tillsynsverksamhet i kommunerna.
- Regionen uppmärksammar att det finns en risk för brist på personal som kan vaccinera. Det finns också risk för utmattning av personal inom hälso- och sjukvården.
- Bildningsförvaltningen i Motala kommun upplever att flera elever har högre frånvaro än tidigare på grund av psykisk ohälsa. Ovisst om detta beror på covid-19. Elever med problematisk frånvaro är svårare att arbeta med då det finns stor frånvaro bland personalen. Lärare arbetar delvis hemifrån, vilket påverkar vuxennärvaron i skolan som leder till oroligheter i korridorer och på skolgårdar. Elever stannar kvar i och runt skolan efter skoldagens slut.
- Siffror från Riksidrottsförbundet SISU visar en minskningen i lokala aktivitetstillfällen. Östergötland tappar 10,5 % av aktivitetstillfällen 2020 i jämfört med 2019 (-10,6 % i hela landet). RF-SISU Östergötland oroar sig för att den kraftiga minskningen av idrottsaktiviteter ska medföra risk för ohälsa och svårigheter att återaktivera särskilt de äldre ungdomarna efter pandemin.

Påverkan på näringslivet

Händelsebeskrivning och trender i länet

Regeringen har fattat beslut om att införa ett nytt omsättningsstöd till handelsbolag som drabbats ekonomiskt av covid-19. Stödet kommer att handläggas av länsstyrelserna och samordnas av Länsstyrelsen Östergötland. Stödet riktar sig till handelsbolag och kommanditbolag, med minst en fysisk person som delägare, som drabbats av ett större omsättningstapp till följd av den pågående pandemin. Stödet gäller för perioden mars 2020 – februari 2021 och kommer att kunna sökas från och med den 29 mars. Sedan tidigare handlägger länsstyrelserna även ett omsättningsstöd till enskilda näringsidkare som infördes under hösten 2020 och förlängdes under våren 2021.

Länsstyrelsen får allt fler signaler om irritation och oförståelse för restriktioner och råd. Rekommendationer och restriktioner upplevs slå olika. Det finns en frustration över en orättvisa där aktörer drabbas hårt i sina möjligheter att bedriva verksamhet lönsamt. Företag på mindre orter upplever att trängselproblematik främst är ett problem för avgränsade områden och större städer. Det finns en önskan om att restriktioner har en större flexibilitet. Möjligheten att bedriva serveringsverksamhet påverkas fortsatt i mycket hög utsträckning.

Aktörer inom näringslivet efterfrågar kommunikation och förtydliganden kring vad som gäller för fysisk distansering och avstånd när en ökad andel av befolkningen blivit vaccinerade. Det finns även ett ökat behov av information och kommunikation som förklarar logiken i restriktioner som påverkar näringslivet, exempelvis varför kunder ska handla ensamma.

Signaler från länet

Serveringsställen befinner sig i en ekonomiskt svår situation och påverkas fortsatt i hög utsträckning av rådande restriktioner och råd. Turism och handel har också fortsatt en stor påverkan. Det finns fortsatt en osäkerhet kring sommarsäsongen med frågor kring hur besöksnäringen bör planera sina verksamheter för att mildra den ekonomiska påverkan. Näringen behöver stöd och råd för att bedriva en smittsäker verksamhet under rimliga förutsättningar likt förra sommaren.

Det finns en oro att det gällande förslaget från Folkhälsomyndigheten om att minska trängsel i exempelvis nöjes- och djurparker kommer att påverka besöksnäringen i hög utsträckning. I detta fall är det viktigt att restriktioner baseras på specifika förutsättningar och möjligheter att bedriva en smittsäker verksamhet för företag.

Handläggningstiderna för stöd för korttidspermittering upplevs fortfarande vara för långa. Stöden avser kostnader som är bokförda och betalda sedan flera månader tillbaka. Uthålligheten bland drabbade företagare är i stunden beroende av huruvida företagaren kan eller vågar investera i verksamheten, genom lån från bank, ALMI och/eller oavlönad arbetstid. Permitteringsstödet är viktigt för att behålla personal, men har blivit ineffektivt på grund av lång handläggningstid och utdragna avstämningssprocesser. Många företag upplever att dialogen med handläggande myndighet för permitteringsstödet är bristfällig. Utöver det kommer nu individen påverkas i större utsträckning när ersättningen minskas.

Behov av samverkan nationellt

Det är fortsatt centralt att regering och myndigheter arbetar med så god framförhållning som möjligt för att underlätta för företag. Inte minst när det gäller att kommunicera besked och förutsättningar för restriktioner, råd och rekommendationer samt att faktiskt betala ut medel i aviserade stödåtgärder. Detta för att företag ska kunna planera och organisera sina verksamheter, samt för att de människor som arbetar inom näringslivets ska ha trygga anställningar och villkor på längre sikt.

Påverkan på näringslivet

Kompletterande information

Till och med den **19 mars** har **399 (+20)** personer varslats i Östergötland under 2021, och **36 (+4)** företag har gått i konkurs vilket berör **90 (+12)** anställda. Under **vecka 11** var **20 006 personer** inskrivna som arbetsökande hos arbetsförmedlingen, vilket är en minskning med **179 personer** från **vecka 10**. Arbetslöshetsnivån är 8,8 %, och bland unga 12,4 %.

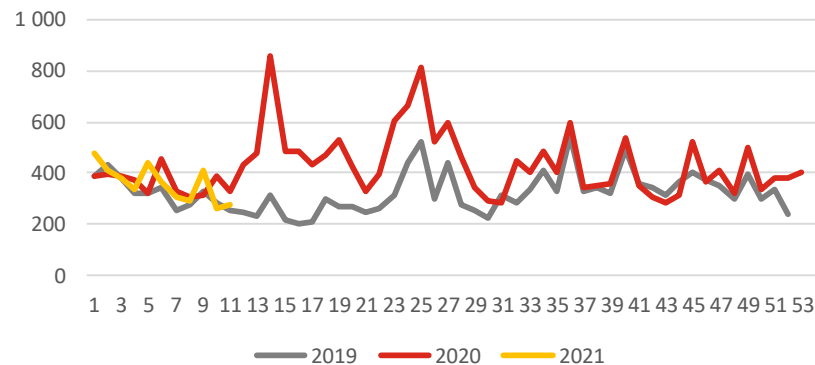
I Östergötland har **2 497 (+1)** ansökningar om korttidsarbete (KTA) beviljats och omfattar **18 273 (+1)** anställda i länet. I antal anställda är det fortsatt branscher inom tillverkning och handel som har högst andel anställda permitterade, 5 998 (+0) respektive **2 583 (+1)** anställda.

Behov av stöd från nationell nivå

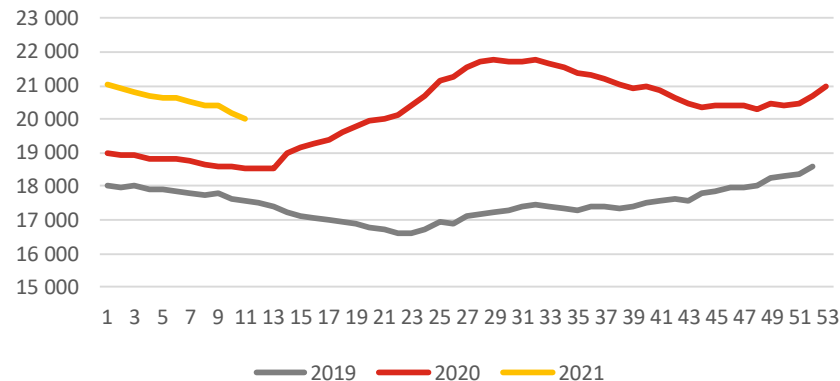
Det kommer signaler om att allt fler nyföretagare som befinner sig i etableringsfas upplever att de inte nås av statliga stödåtgärder. Framst upplever nyföretagare att de diskvalificeras på grund av att de inte kan uppvisa tidigare omsättning, vilket både omsättningsstödet och omställningsstödet baseras på. Nystartade företag förväntas därmed täcka krisens kostnader med eget kapital i högre utsträckning än etablerade företag, och ges på långa sikt sämre förutsättningar till att bedriva verksamhet. Det är viktigt att det finns jämlika förutsättningar för företagande. Utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv är detta viktigt, då förutsättningar för att bedriva företag idag väntas gynna tillväxten när pandemin avtar.

Likviditetskrisen bland företag i drabbade branscher riskerar att förvärras de kommande månaderna. Vi befinner oss i en situation där krisstöd bygger på retroaktivitet medan företag fortsatt förväntas betala fasta avgifter och löner i en situation med minskade intäkter. Sammanfattningsvis behöver drabbade företag snabbare utbetalningar för att förbättra deras ekonomiska situation genom ekonomiskt stöd, översyn av alkoholrestriktioner samt kontinuitet vad gäller kompetensförsörjning för besöksnäring.

Nyinskrivna arbetsökande per vecka



Öppet arbetslösa och sökande i program per vecka



Kriskommunikation

Bilden av krisen

Bilden som förmedlas är att smittan ökar något i länet och att mutationerna tagit över samt att det finns en osäkerhet kopplat till vaccination. Störst genomslag fick beskedet om att Region Östergötland avbokar alla planerade vaccinationer där Astra Zenecas vaccin skulle getts. Viss oro uttrycks i mediebevakningen. I övrigt förekommer det en del rapportering om att kunder handlar i sällskap trots uppmaningar om att handla ensam. Samma typ av rapporter förekommer kopplat till serveringsställen. Medierapporteringen innehåller en del ifrågasättande av logiken i beslut och restriktioner, både från allmänheten och näringslivet.

Kommunikationsåtgärder och resurser

Länsstyrelsen arbetar med krishantering kopplat till fågelinfluensan, vilket kräver kommunikationsresurser. Region Östergötland har arbetat intensivt med kommunikation kopplat till att alla vaccinationer med Astra Zenecas vaccin fått avbokas.

Behovsgrupper och budskap

Region Östergötlands och flera kommuners främsta kommunikativa utmaning är att nå ut med kommunikation om vaccinationsprocessen.

Linköpings kommun ser behov av att bemöta eventuell desinformation och ryktesspridning.

Finspångs kommun får vaccinfrågor som egentligen ska till Region Östergötland.

Söderköpings kommun jobbar med information för att skapa förståelse och acceptans hos personal inom LSS om varför de måste vänta på vaccination.

Linköpings kommun efterfrågar en gemensam informationsinsats riktad till serveringsställen och gäster, om vad som gäller och varför det är viktigt att fortsätta följa lagstiftningen. Näringen behöver stöd och råd för att bedriva en smittsäker verksamhet med rimliga förutsättningar.

Övrigt

Uppmärksammas informationströtthet

Söderköpings kommun upplever att det inte är lika många som följer och tar till sig av de nya restriktionerna. Kommunen saknar material att dela ut till serveringsställen.

Länsstyrelsen får indikationer på att delar av allmänheten inte ser logiken i beslutet om att man ska äta ensam på restauranger utan egen ingång. Det är önskvärt med en sammanhållen kommunikation som motiverar beslutet.

Vidtagna åtgärder för att bemöta informationströtthet

Länsstyrelsen har skickat pressmeddelande om att kunder handlar i sällskap trots nya uppmaningar att handla ensam. Länsstyrelsen och flera kommuner har också lyft frågan via sina digitala kanaler, men ser ett behov av fler insatser.

Efterlevnadsuppdraget

Från: Länsstyrelsen Östergötland

Sammanfattning

Sammantaget konstaterar Länsstyrelsen att efterlevnaden till allmänna råd och restriktioner uppfattas som **hög** i länet.

Majoriteten av aktörernas bedömningar pekar på hög efterlevnad med undantag från **Motala** och **Mjölby** kommuner som bedömer en **medel** efterlevnad. **Motala kommun får indikationer på att ungdomar i större grupper skapar sina egna samlingsplatser i anslutning till handelsplatser inomhus. Polisregion Öst rapporterar om att efterlevnaden är låg främst i privata miljöer så som privata fester.**

Det kommer fortsatt varningssignaler från Östgötatrafiken avseende att användningen av munskydd efterlevs i låg utsträckning i rusningstrafik. Efterlevnaden av reserestriktioner bedöms annars som hög inom kollektivtrafiken gällande antal resor.

Tillsyn enligt covid-19-lagen har genomförts i samtliga av länets 13 kommuner.

Länsstyrelsen uppmärksammar att det fortfarande finns behov av insatser för att få allmänheten att följa gällande restriktioner till exempel när det gäller att besöka butiker på egen hand. Det finns brister gällande information och vad allmänheten ska tänka på för att förhindra smittspridning. Samtidigt finns det en stor vilja hos verksamhetsutövarna att göra rätt. En av anledningarna till bristerna är snarare att allmänheten har svårt att hänga med i nya rekommendationer och vara fullt uppdaterade på vad som gäller.

Kommentarer/slutsatser

Uppfattningen om graden av efterlevnad är relativt konsekvent mellan länets aktörer. Det finns främst kommunikativa utmaningar om att fortsatt nå ut med budskap för att uppmana allmänheten att följa gällande restriktioner och rekommendationer. Folkhälsomyndighetens budskap om att helst handla ensam och undvika tidpunkter då många vistas i affärerna, **är viktigt i detta avseende. Det finns även behov av budskap för att öka användandet av munskydd inom kollektivtrafiken.**

Det finns fortsatt ett behov av att nå ut till unga i skolåldern om deras ansvar för att motverka trängsel. **Det är samtidigt viktigt att ungdomar ges möjlighet att delta i fritidsverksamheter och aktiviteter.**

Låg utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att ett viss lågt antal följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde lägre än 50 %).

Medel: Mer än hälften av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att mer än hälften av populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde upp till ca 70 %).

I hög utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att flertalet följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde mer än 70 %).

I mycket hög utsträckning: I princip samtliga observationer och insamlade uppgifter pekar på att i princip hela populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde 90-100 %).

Bedömd efterlevnad: Hög efterlevnad

Bedömningen grundas på:

- **Tio** av 13 kommuner bedömer att rekommendationer efterlevs i hög utsträckning. **Två** kommuner rapporterar medel efterlevnad. En kommun har inte gjort någon bedömning.
- Polisregion Öst anger **medel** efterlevnad.
- Räddningstjänsten anger **mycket hög** efterlevnad.
- Region Östergötland **anger medel efterlevnad.**
- Kollektivtrafiken (Östgötatrafiken) anger hög efterlevnad gällande resande men låg efterlevnad gällande användandet av munskydd.
- Länsstyrelsens tillsynsenhet enligt covid-19 lagen gör bedömningen hög efterlevnad.
- Allt fler signaler om irritation och oförståelse för restriktioner och råd kommer från företag inom besöksnäring och handel.

Efterlevnadsuppdraget

Från: Länsstyrelsen Östergötland

Generella iakttagelser

- En rörelseanalys i Telia Crowd Insight visar att det under vecka 12 utförts 43 % (ca 26 421 st) färre resor från Östergötland till andra län. Detta jämfört med samma vecka normalåret 2019. Föregående vecka var skillnaden 40 % (ca 26 657 st) färre resor.
- Söderköpings kommun rapporterar fortsatt att följsamheten är låg till nationella rekommendationer och lokala rutiner hos vissa personalgrupper inom vård- och omsorgsverksamheten. Inom andra verksamheter upplevs följsamheten som högre. **Medel: Tillsyn.**
- Mjölby kommun uppmärksammar även denna vecka att brister hos serveringsställen främst handlar om möblering och utrymmen som ska finnas för kunderna. Det finns brister gällande information till kunderna och vad de ska tänka på för att förhindra smittspridning. Det finns dock en stor vilja att göra rätt och påpekade brister åtgärdas oftast omgående. Anledning till bristerna är snarare att serveringsställen och kunder har svårt att hänga med i nya rekommendationer och vara fullt uppdaterade på vad som gäller.
- Motala kommun rapporterar överlag att efterlevnaden är mycket hög till hög. Men att det fortsatt är svårt att få barn och ungdomar att hålla avstånd.
- Valdemarsvik och Söderköping kommuner utför tillsyn på serveringsställen under kvällstid denna vecka.
- RTÖG rapporterar att det inom vissa delar av verksamheten efterlevs mycket bra, men i andra sviktar det ibland och då informeras och förklaras vilka konsekvenser som kan uppstå om man inte följer råden.
- Polisregion Öst rapporterar låg efterlevnad i vissa sammanhang, främst i privata miljöer ex. privata fester, men även i offentliga miljöer.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

- Motala kommun får indikationer på att ungdomar i större grupper skapar sina egna samlingsplatser i anslutning till handelsplatser inomhus. Detta kan vara en konsekvens av att fritidsverksamheter hålls stängda. Detta riskerar att öka smittspridningen.

Vidtagna åtgärder

- Tre kommuner anger att de har genomfört tillsyn av 37 serveringsställen den senaste veckan. 4 klagomål om trängsel har rapporterats på serveringsställen i Linköpings kommun. Efter kontrollbesök och telefonuppföljning för de fyra klagomålen bedöms verksamheterna som godkända.
- Norrköpings kommun uppger att uppföljning av klagomål kommer att genomföras vid kommande tillsyn. Två förbud har utfärdats i Norrköpings kommun. Vid uppföljande besök har verksamheterna godkänts.
- Polisregion Öst uppmärksammar kommuners insatser och samverkan vid uppsökande verksamhet bland ungdomar i offentliga miljöer som goda exempel.

Behov av åtgärder

- Linköpings kommun noterar att intresset att äta på serveringsställen har ökat. Kommunen efterfrågar en gemensam informationsinsats riktad både till serveringsställen och gäster, om vad som gäller och varför det är viktigt att fortsätta följa lagstiftningen.

Övrigt

- Inget att rapportera.

Efterlevnadsuppdraget

Sammanställning av kollektivtrafiken

Bedömd efterlevnad

Information kommer från Östgötatrafiken.

Östgötatrafiken bedömer att råd och rekommendationer avseende resor i kollektivtrafiken efterlevs i en **hög utsträckning** baserat på sin resandestatistik. Statistiken visar på ett minskat antal resor både i den särskilda och allmänna kollektivtrafiken jämfört med samma period förra året. Om de genomförda resorna varit nödvändiga eller inte har Östgötatrafiken dock ingen kännedom om. Inte heller är det möjligt för dem att veta om resenärerna har andra transportalternativ.

Rekommendationen när det gäller munskydd bedömer Östgötatrafiken efterlevs i **låg utsträckning**. Östgötatrafikens kontrollgrupp och kundvärdar rapporterar ungefär samma efterlevnadsgrad vecka 10 som veckan innan, dvs ca 20-30 % i bussar och spårvagnar och något högre grad på tågen (i snitt ca 40 %). Siffrorna bygger på observationer och varierar stort. På deras kundcenter finns fortsatt möjlighet att hämta munskydd gratis, något som endast ett fåtal resenärer utnyttjar.

Generella iakttagelser

Östgötatrafiken kan konstatera att en minskning av resandet i både den allmänna och särskilda kollektivtrafiken har skett vid varje ny rekommendation, vilket tyder på en god följsamhet.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

Generellt är kollektivtrafiken inte en källa till smittspridning, men det finns situationer i samband med resor i kollektivtrafiken då resenärer kan komma för nära varandra. En sådan situation är av- och påstigning vid större knutpunkter. Även vid störningar i tågtrafiken kan trängsel uppstå då de behöver sätta in ersättningsbussar eftersom bussarna inte har samma kapacitet som tågen.

Ange belägningsgrad samt andel fulla turer per vecka. Hur ser utvecklingen ut från föregående vecka?

Det är inte möjligt för Östgötatrafiken att följa upp belägningsgraden i sin helhet. Östgötatrafiken hade under **vecka 10** ungefär samma antal trängselrapporter som **vecka 9**, dvs. endast enstaka rapporter under rusningstrafik. Rapporterna avser stadstrafiken i Linköping och Norrköping. Trängselrapporterna utgår fortsatt från förarens egen bedömning att avgången är fullsatt.

Vidtagna åtgärder

Östgötatrafiken fortsätter sitt systematiska uppföljningsarbete, där de följer upp trängselrapporter och statistik för att skapa en bild av eventuell trängsel ombord.

Östgötatrafiken fortsätter att aktivt kommunicera till kunder utifrån råd och rekommendationer. Det är fortsatt fokus på att i egna kanaler informera resenärer om rekommendationerna kring munskydd.

Behov av åtgärder

Fortsatt uppföljnings- och kommunikationsarbete enligt ovan.

Övrigt

Resor för vaccination för personer med hemtjänst som har färdtjänst bokas och utförs löpande. I snitt genomfördes **230** vaccinationsresor per dag förra veckan, **jämfört med 118** resor/dag **under vecka 9**. **Ökningen beror på att fas 2 har inletts samt att vaccinationstillgången var högre.**

Fordonstillgången är i nuläget god eftersom Östgötatrafiken totalt sett genomför ett lägre antal resor än normalt. Med en nivå under 400 resor/dag bedöms fordonen räcka till, däröver kan det få påverkan på tillgången till fordon. Beredskap finns genom avtal med trafikföretagen om att sätta in extrafordon vid behov.

Östgötatrafikens trafikföretag rapporterar en normal nivå avseende sjukskrivningar.

Tillsyn enligt covid-19

Från: Länsstyrelsen Östergötland

Sammanfattning för tillsynsarbetet under veckan:

Den aktiva tillsynen har under **vecka 11** fokuserats på:

1. Mindre verksamheter och verksamheter som drivs på ideell basis, till exempel second handbutiker.
2. Verksamheter som förväntas öka med bättre väder, så som däckverkstäder, bygghandlare, färgbutiker och tapetbutiker men också cykelhandlare, motorcykelbutiker, båtbutiker eller biltillbehörsbutiker.
3. Butiker och verksamheter med post- och paketutlämning.
4. Verksamheter där personalen inte kan hålla avstånd till kunder så som frisörsalonger, körskolor, spaanläggningar, etc.
5. Verksamheter som har ett stort genomflöde av besökare, till exempel matbutiker och bensinmackar. Framförallt de i närheten av skolor.

Länsstyrelsen bedömning är att tillsyn bedrivs i en omfattning som ger god effekt, men uppdraget förändras efterhand och behovet på längre sikt är svårbedömt.

Inga förelägganden eller viten har rapporterats.

Länsstyrelsen får fortsatt in frågor, mail och telefonsamtal, särskilt i samband med att Regeringen och Folkhälsomyndigheten aviserar ändringar. Sammantaget gör länsstyrelsen bedömningen att efterlevnaden är hög bland verksamhetsutövare. Detta baseras på att en övervägande majoritet av de tillsynade verksamheterna har en hög regelefterlevnad.

Kommentarer/slutsatser utifrån arbetet:

Handeln får genom ytterligare restriktioner ännu tuffare förutsättningar att bedriva en verksamhet med lönsamhet.

Behov av åtgärder:

Det finns ett behov av insatser för att få allmänheten att följa gällande restriktioner till exempel när det gäller att besöka butiker på egen hand.

Genomförd verksamhet vad gäller tillsyn:

Länsstyrelsen Östergötland har under veckan genomfört tillsyn av **34** verksamheter, varav **22** på plats och **12** på distans. Totalt **543** verksamheter, varav **446** på plats och **97** på distans.

Tillsyn har nu genomförts i länets samtliga kommuner.

Generella iakttagelser:

Observationer från allmänheten har under veckan rört allmän sammankomst, handelsplatser och serviceinrättningar.

Det har noterats att föreningar som driver butiker, exempelvis second hand, i större utsträckning än andra verksamheter har mindre kunskap om covid-19-lagen och vilka åtgärder de förväntas att vidta. Länsstyrelsen får för närvarande många frågor om vad som gäller för bröllop och årsmöten i föreningar.

Länsstyrelsen får indikationer på att verksamhetsutövare inte vet i vilken omfattning de ska vidta åtgärder för att människor ska handla ensamma. Här finns behov av förtydligande gällande information angående vad som gäller enligt restriktionerna. Det handlar inte om att avvisa eller förhindra tillträde för personer som inte följer verksamhetsutövares instruktioner. Länsstyrelsen har identifierat att det finns en arbetsmiljö- och säkerhetsaspekt att ta hänsyn till och har fått enstaka rapporter om verksamhetsutövare som upplever att det blivit hotfullt när de tillrättavisat besökare/kunder.

Länsstyrelsen får fortsatt indikationer på att det finns ett behov av att uppmärksamma främst unga i skolåldern på att de har ett ansvar för att notera skyltar om maxantal, inte röra sig i stora grupper och undvika trängsel.

Vidtagna åtgärder:

Länsstyrelsen har via pressmeddelanden och sociala medier lyft individens ansvar när det kommer till att handla ensam. Det finns behov av fler insatser kopplat till detta.

Övrigt: